

Raskaana olevan tuberkuloosiseulonta

Miksi tuberkuloosin seulontatutkimuksia tehdään raskaana oleville?

Raskauden aikana äidin immuunivaste on alentunut, jotta elimistö ei hylji kehittyvää lasta. Tuberkuloositartunnan saaneella äidillä sairastumisen riski on suurentunut raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen. Tuberkuloosi heikentää äidin voimia sitä enemmän mitä pidemmälle tauti etenee. Äidin raskaudenaikainen tuberkuloosi lisää ennenaikaisen synnytyksen, matalan syntymäpainon ja vastasyntyneen kuoleman riskiä. Lapsi voi saada tartunnan kohdunsisäisesti tai heti synnytyksen jälkeen, ja vastasyntyneelle sairaus on hengenvaarallinen. Tuberkuloosia sairastava äiti voi tietämättään tartuttaa tautia perheenjäseniin sekä muihin ihmisiin lähipiirissään, neuvolassa ja sairaalassa. Näiden syiden vuoksi äidin tuberkuloosisairauden varhainen toteaminen ja hoidon aloitus on tärkeää. Seulonnalla turvataan äidin, syntyvän lapsen ja lähipiirin terveyttä.

Kenelle tutkimukset tehdään, mitä tutkimuksia ja milloin?

Tutkimukset tehdään niille, joilla on joskus elämänsä aikana ollut riski saada tuberkuloositartunta. Riskiryhmiin kuuluville odottaville äideille tehdään oirekysely ja järjestetään keuhkojen röntgenkuvaus. Oirekysely tehdään neuvolassa raskauden alkuvaiheessa sekä synnytysvastaanotolla. Keuhkokuvaus tehdään 4–6 viikkoa ennen synnytystä. Neuvolasta tehdään lähete ja annetaan ohjeet kuvauksesta. Äidin elimistön immuunivaste on alentunut ja tuberkuloosin sairastumisriski suurentunut jokaisen raskauden aikana. Sen vuoksi keuhkojen röntgenkuvaus tehdään jokaisen raskauden yhteydessä.

Kuulut tuberkuloosin riskiryhmään mikäli

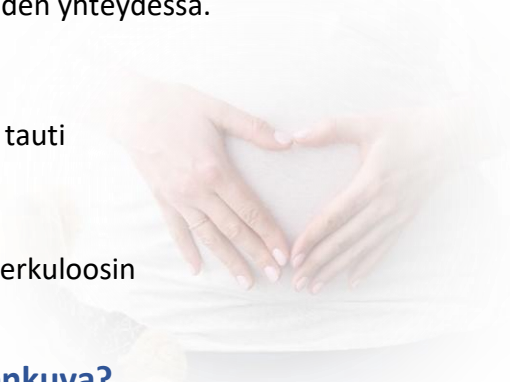
- ❖ olet syntynyt tai asunut maassa, jossa tuberkuloosi on yleinen tauti
- ❖ olet saapunut Suomeen pakolaisena tai turvapaikanhakijana
- ❖ olet saapunut Suomeen pakolaisleiriltä tai konfliktialueelta
- ❖ lähipiirissäsi on ollut tuberkuloosia tai olet itse sairastanut tuberkuloosin
- ❖ olet työssäsi hoitanut tuberkuloosipotilaita

Olen oireeton, miksi minulta pitää ottaa keuhkojen röntgenkuva?

Keuhkoissa voi olla tuberkuloosia, vaikka henkilö on oireeton. Tauti voidaan todeta röntgenkuvan avulla. Jos äidin keuhkotuberkuloosi jää toteamatta, ei vastasyntyneen tartuntaa osata epäillä ja lapsi voi sairastua hyvin vakavasti. Tämän vuoksi keuhkojen röntgenkuva otetaan myös oireettomilta riskiryhmiin kuuluvilta synnyttäjiltä.

Röntgenkuvauksesta ei ole vaaraa sikiölle

Digitaalisen keuhkojen röntgenkuvauksen sädeannos on äidille hyvin vähäinen. Se on samaa tasoa kuin mitä kaikki ihmiset, myös lapset, saavat ympäristön luonnollisesta taustasäteilystä noin 8 päivän aikana. Sikiö ei ole kuvausalueella, röntgenkuvaus ei aiheuta mitään vaaraa sikiölle.

Mikä tuberkuloosi on?

Tuberkuloosi on bakteerin aiheuttama sairaus, joka ilmenee yleisimmin keuhkoissa, mutta sitä voi olla myös muualla elimistössä. Sairastuneen puhuessa ja yskiessä ilmaan erittyy bakteereita. Tuberkuloosi tarttuu hengitysilman välityksellä ja ihminen voi altistua ja saada tartunnan tietämättään. Tuberkuloosi on yleinen tauti maailmalla. Tautiin sairastuu yli 10 miljoonaa ja kuolee 1,3 miljoonaa ihmistä vuosittain. Noin neljäsosa maailman väestöstä on saanut tuberkuloositartunnan. Suurella osalla bakteerit jäävät uinuvana elimistöön (piilevä tuberkuloosi-infektio). Vaikka tartunnan olisi saanut lapsena, bakteerien aktivoituminen ja sairastuminen on mahdollista koko loppuelämän ajan. Elimistön alentunut puolustuskyky (immuunivaste) lisää riskiä sairastumiselle. Raskaus on esimerkki tällaisesta tilasta. Sairastumisriski on suurentunut myös pienillä lapsilla ja suurimmillaan vastasyntyneillä. Suomessa tuberkuloosiin sairastuu alle 200 henkilöä vuosittain, yli puolet sairastuneista on maahanmuuttajia. Taudista paranee lääkehoidolla. Suomessa tutkimukset ja hoito ovat maksuttomia.

Minkälaisia tuberkuloosin oireet ovat?

Tuberkuloosin tyypillisimpiä oireita ovat pitkittynyt yli kolme viikkoa kestävä yskä ja yskösliman nousu. Liman seassa voi olla verta. Sairastuneella voi olla kuumetta, laihtumista tai yöhikoilua. Yleistila ja ruokahalu saattavat heiketä. Odottavan äidin tuberkuloosioireet voivat olla myös vähäisiä ja muistuttaa normaaliin raskauteen liittyviä tuntemuksia. Kerro sen vuoksi kaikista oireistasi hoitajalle ja lääkärille.

Lisätietoa tuberkuloosista eri kielillä löydät [tuberkuloosi.fi-sivustolta](https://tuberkuloosi.fi).